

Дата: 18.01.2023

Урок 19

Тема: РМ.Контрольне есе. Теми на вибір:

1. Краще синиця в руках, ніж журавель у небі.
2. Чи повинна людина підкорювати природу?

Мета: навчити учнів самостійно добирати і систематизувати матеріал відповідно до теми та основної думки висловлення, будувати логічно правильне і композиційно завершене висловлення; формувати вміння й навички вільного використання засобів мови в будь-яких життєвих ситуаціях; розвивати критичне мислення; збагачувати словниковий запас школярів; розвивати творчі здібності; сприяти осмисленню цінностей життя людини, його наповненості й сенсу.

Матеріали до уроку:

Есе — невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання, не претендує на вичерпне й визначальне трактування теми.

Визначальними рисами есе є незначний обсяг, конкретна тема, дана в підкреслено вільному, суб'єктивному її тлумаченні, вільна композиція. Як правило, есе виражає нове, суб'єктивне слово про щось. Стиль есе відрізняється образністю, афористичністю, використанням нових поетичних образів, свідомою настановою на розмовну інтонацію й лексику. Для есе характерне використання численних засобів художньої виразності: метафор, алегоричних образів, символів, порівнянь. На першому плані есе — особа автора, його думки, відчуття, ставлення до світу. Це головна установка твору.

Есе

□ Есе — художньо-публіцистичний жанр або вид творчої роботи з довільною композиційною побудовою. Дозволяє використовувати в побудові фраз різні прийоми, що підсилюють вплив на читацьке сприйняття: інверсію, антитезу, асоціативні ряди, метафоричні узагальнення, іронію та інші види іносказання. Заключна частина есе не завжди містить висновок.

□ В есе відбивається суб'єктивна авторська позиція щодо порушеної в темі проблеми. В есе доречно вживання припущень, риторичних питань, фразеологізмів. Вони надають мові експресивності й стилістичної виразності.

□ Формі есе властиво міркування з елементами аналізу. Мета есе — спонукання читачів до роздумів.

I. Дотримуйтесь структури твору-роздуму

1.Теза

2. Перший аргумент

3. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва (живопис, музичне мистецтво).

4. Другий аргумент

5. Приклад із власного життя або історії

6. Висновок

Перевіряючий одразу досліджує роботу на дотримання всіх елементів структури. Кожен елемент пишеться з абзацу.

II. Зверніть увагу на особливості кожного елемента структури.

ТЕЗА. Чітко сформульована. Містить речення, яке виражає Вашу думку.

Теза відповідає аргументам, аргументи пояснюються прикладами, висновок відповідає тезі.

На ЗНО за структуру твору можна отримати максимум 10 балів (теза – 2 бали, перший аргумент + другий аргумент – 2 бали, приклад із літератури – 2 бали, приклад із власного життя (можна придумати) – 2 бали, висновок – 2 бали). Ще 2 бали – за поділ на абзаци, логічний розвиток думки, використання спеціальних виразів для зв'язку думок. За структуру твору максимально може бути 12 балів.

Ще 12 балів за ідеальну грамотність здобути важко. Але, якщо чітко й лаконічно викладати свої думки реально отримати від 8 до 12 балів.

III. Рекомендовані слова й вирази у творі-роздумі

ТЕЗА.

На мою думку, ... Я вважаю, ... Мені здається, що ...

АРГУМЕНТИ.

Аргументом на підтвердження моєї думки може бути те, що ...

Щоб підтвердити свою думку, скажу таке:

Моє переконання ґрунтується на тому, що, по-перше, ... , по-друге.....

ПРИКЛАДИ

Перший: На згадку приходять герої ...

Українська література дає багато прикладів. Один із них – ...

У зв'язку з порушеною проблемою згадується фільм ...

Другий: Хочу навести приклад із власного життя ...

Хоча мій власний життєвий досвід ще порівняно малий, можу сказати, що ...

Згадаймо постать видатного історичного діяча ...

ВИСНОВОК

Підсумовуючи зазначене, можу стверджувати ...

Отже, дійшов висновку, що ...

На завершення свого роздуму підсумую, ...

Таким чином, можна зробити висновок, що ...

Для зв'язку думок у творі використовуйте вирази:

По-перше, по-друге, ...

Хочу зазначити, що ...

Як вже стверджувалося, ...

Як можна було переконатися, ...

Важливо серйозно віднестися до запропонованих конструкцій. Завчіть рекомендовані вирази. Використовуйте їх у написанні творів-роздумів протягом навчального року. Пам'ятайте, якщо, наприклад, у ВИСНОВКУ вжити вираз «Я думаю», можна втратити 1 бал, оскільки цей вираз доцільно використовувати у ТЕЗІ.

ПАМ'ЯТКА

«Правила написання креативного есе»

1. Тільки позитивна мова (описувати краще те, що є, а не те, чого немає).
2. Слова-зв'язки (вони допомагають плавно переходити з однієї частини до іншої).
3. Різна структура речень. (Читати речення однакової структури нудно. Додайте кілька інверсій. Складіть речення різні завдовжки.)
4. Зрозумілі слова. (Розумійте значення слів, які ви вживаєте в есе. Ви пишете, щоби вразити змістом, а не словниковим запасом. Вишуканість гарна, але в міру.)
5. Різні слова (Використовуйте синоніми.)
6. Лаконічність.
7. Кожне слово важливе (без повторів; кожне речення має нести унікальний зміст).
8. Активна життєва позиція.

Домашнє завдання та інструктаж до його виконання.

Скласти есе «1. Краще синиця в руках, ніж журавель у небі. 2. Чи повинна людина підкорювати природу?»

**Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту
irinanikolaevna1977@ukr.net**

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.